

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 10.3.2005
KOM(2005) 84 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

Ataskaita apie ES miškininkystės strategijos įgyvendinimą

{SEC(2005) 333}

1. ĮVADAS

Šis komunikatas – tai atsakas į Europos Tarybos prašymą Komisijai, kad pastaroji pateiktų ES miškininkystės strategijos įgyvendinimo ataskaitą. Rengdama šią ataskaitą, Komisija išsamiai konsultavosi su valstybėmis narėmis ir su suinteresuotais subjektais Nuolatiniam miškų ūkio komitete, Miškininkystės ir kamštienos patariamąja grupe, taip pat internete.

Šiame komunikate pateikiamos pagrindinės tyrimo išvados bei naujausi su miškais ir miškininkyste susiję klausimai bei nustatomos galimų veikslių ateityje gairės. Komisijos tarnybų darbo dokumente, kuris yra pridėtas prie šio komunikato, pateikiamas išsamus ES miškininkystės strategijos kontekste 1999–2004 m. atliktų veikslių ir įgyvendintos veiklos aprašymas.

2. ES MIŠKŲ SEKTORIUS

ES miškų sektoriui būdinga didelė miškų rūšių, dydžio, nuosavybės struktūros ir socialinių–ekonominių sąlygų įvairovė. Iš viso miškai ir kitokia miškinga žemė užima apie 160 milijonų hektarų arba 35 % ES žemės ploto. Be to, dėl miškų apželdinimo programų ir dėl natūralios vegetacijos sekos miškų ES daugėja.

ES miškai yra įvairiose ekologinėse aplinkose: nuo borealinės iki Viduržemio arba nuo alpinės iki žemumų. Europos žemyne iš visų biotopų gausiausiai įvairių rūšių gyvena miškuose, kurie atlieka svarbias aplinkosaugos funkcijas, tokias kaip biologinės įvairovės apsauga ir vandens bei dirvožemio apsauga. Apytiksliai 12 % miškų teritorijos sudaro saugomi miškai. Miškai gausina kraštovaizdžio ir kultūros vertybes bei padeda vykdyti kitas veiklos rūšis, tokias kaip poilsis, medžioklė ir turizmas.

Apie 60 % ES miškų yra privatūs, t. y. juos valdo apytiksliai 15 milijonų privačių šeiminių. Privačios miškų valdos sudaro vidutiniškai 13 hektarų, bet daugiausia privačių miškų yra mažesni nei 3 hektarų.

ES yra viena didžiausių miško produkcijos gamintojų, prekybininkų ir vartotojų pasaulyje. Miškininkystėje ir su mišku daugiau ar mažiau susietose pramonės šakose dirba apie 3,4 milijonai žmonių; metinė produkcijos vertė sudaro apie 356 milijardus eurų (2001 m.). Vidutinė metinė medienos produkcija ES sudaro beveik 400 milijonų m³, o tai tik truputį daugiau nei 60 % metinio miškų prieauglio. Ekonominė ir socialinė miškininkystės svarba kaimo vietovėse paprastai yra nepakankamai įvertinama, nes miškininkystės darbuotojai dažnai yra savarankiškai dirbantys asmenys arba mažos įmonės, ir savo veiklą jie dažnai derina su veikla kituose ekonomikos sektoriuose. Iš miškų gaunama ne tik mediena ir kamščiamedis, bet ir kiti produktai, tokie kaip derva, vaistiniai augalai, grybai ir uogos.

ES nuolat rūpinasi miškų apsauga. Pagrindinės žalos miškams priežastys yra biotiniai faktoriai ir nuganymas. Kiti pagrindiniai miškams įtaką darantys faktoriai yra oro tarša, audros ir gaisrai. ES teisės aktai padėjo gerokai pagerinti oro kokybę, bet oro teršalų nuosėdos vis dar kelia susirūpinimą. Pastaraisiais metais didelius miškų plotus stipriai nuniokojo didelės audros. Kasmet išdega apie 0,5 milijonai hektarų miškų ir kitų miškingų žemių, daugiausia Viduržemio jūros šalyse.

Dėl naujausios ES plėtros iki 25 valstybių narių stipriai išaugo ES miškų ūkio sektorius: ne vien tik miškų ploto prasme (20%), bet ir gamybos bei ekologinio potencialo prasme. Daug naujų valstybių narių atkūrė nuosavybės teises ir (arba) privatizavo miškų žemę ir kitą su

miškais susijusį turta, įskaitant kai kurias anksčiau valstybės vykdomas miškų administravimo veiklos rūšis. Nepaisant to, 10 naujų valstybių narių turi daugiau valstybės valdomų miškų nei buvusios ES-15.

3. ES MIŠKININKYSTĖS STRATEGIJA

1998 m. gruodžio 15 d. Tarybos rezoliucija dėl Europos Sąjungos miškininkystės strategijos¹ buvo sukurta su miškų susijusių veiksmų sistema tvariam miškų valdymui remti, kurios pagrindas – valstybių narių miškų ūkio politikos ir Bendrijos įvairių su miškų ūkių ir miškininkystėje susijusių politikos aspektų koordinavimas. Joje atsižvelgiama į ES ir jos valstybių narių priimtus įsipareigojimus atitinkamuose tarptautiniuose procesuose, ypač JT Aplinkos ir plėtros konferencijoje 1992 m. ir su ja susijusiose paskesnėse konferencijose bei Ministrų konferencijose dėl miškų apsaugos Europoje².

Strategijoje pabrėžiama daugiafunkcinio miškų vaidmens ir tvaraus miškų valdymo svarba visuomenės raidai ir nurodomi svarbiausi jos įgyvendinimo pagrindą sudarantys elementai. Joje teigiama, kad valstybės narės nustato miškų politiką, tačiau ES gali padėti įgyvendinti tvarų miškų valdymą pasinaudodama savo bendrosiomis politikomis, kurios yra pagrįstos subsidiarumo principu ir bendros atsakomybės koncepcija. Joje taip pat pabrėžiamas tarptautinių įsipareigojimų, principų ir rekomendacijų įgyvendinimas per nacionalines arba subregionines miško programas arba per lygiavertes priemones, ir aktyvus dalyvavimas visuose su miškais susietuose tarptautiniuose procesuose, ir pabrėžia poreikį pagerinti koordinavimą, ryšius ir bendradarbiavimą visuose miškų ūkio sektoriui svarbiose politikos srityse.

4. ĮGYVENDINIMO ĮVERTINIMAS

Nuo 1998 m. miškų politikos kontekstas ES labai pasikeitė ne vien tik dėl tiesiogiai su miškų sektoriumi susijusių sprendimų, bet ir dėl bendresnių pokyčių vykdomos politikos aplinkoje.

2002 m. Johanesburge vykusiame Pasaulio vadovų susitikime dėl tvarios plėtros miškai buvo glaudžiai susieti su tvaria plėtra. Visos Europos lygmeniu 4-osios Ministrų konferencijos dėl miškų apsaugos, įvykusios 2003 m. Vienoje, rezoliucijose ir deklaracijoje buvo suformuotos bendros sąvokos ir apibrėžimai bei nustatytos darnių veiksmų sekos siekiant apsaugoti ir tvariai valdyti miškus.

ES lygmeniu Šeštosios Bendrijos aplinkos veiksmų programos priėmimas 2002 m. ir BŽŪP politikos reforma 2003 m., kuri sustiprino kaimo plėtros politiką, yra svarbūs ir valstybių narių miškų politikoms įtaką darantys įvykiai.

Svarbesni politinį kontekstą keičiantys įvykiai yra Lisabonos ir Geteburgo strategijos bei ES plėtra. Be to, šiuo metu ratifikuojamoje Sutartyje dėl Konstitucijos miškų ūkio politikos ES metodai nėra pakeisti.

4.1. Tarptautinės miškų politikos diskusijos

Pasaulio viršūnių susitikime dėl tvarios plėtros buvo aptarta daug su miškininkystėje susijusių klausimų ir patvirtinta, kad tvarus miškų valdymas gali vaidinti esminį vaidmenį siekiant

---

¹ OL C 56, 1999 2 26, p. 1.

² Strasbūre 1990 m., Helsinkyje 1993 m., Lisabonoje 1998 m. ir Vienoje 2003 m.

platesnių Johannesburge sutartų tikslų, uždavinių ir principų. Atsižvelgiant į svarbų miškų vaidmenį tvarioje aplinkosaugoje, ir į tai, kad jie yra daugelio neturtingųjų pragyvenimo šaltinis, jie turi vaidinti svarbų vaidmenį siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų.

Europos Bendrija ir jos valstybės narės aktyviai dalyvavo JT Miškų forume, kuris buvo isteigtas 2000 m., ir išipareigojo įgyvendinti kitus tarptautinius susitarimus, konvencijas ir protokolus, tokius, kaip Bendroji klimato kaitos konvencija (UNFCCC³) ir jos Kioto protokolas, Biologinės įvairovės konvencija (CBD⁴), JT Kovos su dykumėjimu konvencija (UNCCD⁵), Tarptautinė tropinės medienos organizacija (ITTO⁶) ir Konvencija dėl tarptautinės prekybos nykstančiomis laukinių gyvūnų ir augalų rūšimis (CITES⁷). Tačiau nepaisant tarptautiniu lygiu pasiektos pažangos svarstant tokius klausimus, kaip licencijų išdavimas ir miškų teisės aktų laikymasis, daugelyje pasaulio vietų miškai yra smarkiai kertami ir naikinami.

Atsiliepdama į augantį visuomenės susirūpinimą, Europos Komisija ėmėsi spręsti nelegalios miško ruošos problemą: priėmė veiksmų planą dėl miškų įstatymo įgyvendinimo užtikrinimo, valdymo ir prekybos (FLEGT)⁸, o neseniai – pateikė teisės akto dėl FLEGT.⁹

Visos Europos lygmeniu organizuojama Ministrų konferencija dėl miškų apsaugos Europoje tapo plačiai pripažįstamu procesu, kurio eigoje Europos šalys ir Europos bendrija sukūrė išsamias miškų politikos gaires ir sustiprino koordinavimą bei bendradarbiavimą.

Be to, bendri moksliniai tyrimai Europos ir tarptautiniu mastu sujungė Europos ir šalių partnerių gebėjimus kuriant moksliskai pagrįstas žinias susijusių politikos sričių rekomendacijų įgyvendinimui paremti.

4.2. Tvarus miškų valdymas ES

Strategijos įgyvendinimo laikotarpiu ES pasiekė pažangą įgyvendindama naujas ir pagerintas priemones skirtas miškų apsaugai ir tvariam valdymui skatinti. Šioje dalyje apibendrinami miškų politikos pokyčiai nacionaliniu lygmeniu ir su miškų ūkiu susiję veiksmai Bendrijos lygmeniu.

4.2.1. Nacionalinės miškų programos

Didelė pažanga pasiekta ruošiant ir įgyvendinant nacionalines miškų programas ES. Siekiant sukurti bendro susitarimo principu ir skaidrumu pasižyminčiu valdymu paremtą tvaraus miškų valdymo socialinę ir politinę bazę, kurioje atsižvelgiama į tarptautinius su miškais susijusius išipareigojimus, ir į Ministrų konferencijos dėl miškų apsaugos Europoje kontekstą, buvo sukurtas bendras nacionalinių miškų programų metodas.

Nacionalinė miškų programa sprendžia tokius klausimus, kaip produktyvi miškų funkcija ir tvaraus miškų valdymo ekonominis gyvybiškumas, miškininkystės indėlis į kaimo plėtrą, biologinės įvairovės miškuose apsauga ir didinimas, klimato kaitos mažinimas, apsauginės miškų funkcijos, socialiniai, rekreaciniai ir kultūros aspektai. Nors programų tikslai panašūs,

---

³ *Angl.* „UN Framework Convention on Climate Change“.

⁴ *Angl.* „Convention on Biological Diversity“.

⁵ *Angl.* „UN Convention to Combat Desertification“.

⁶ *Angl.* „International Tropical Timber Organisation“.

⁷ *Angl.* „The Convention on Trade in Endangered Species“.

⁸ KOM(2003) 251 galutinis.

⁹ KOM(2004) 515 galutinis.

jie skiriasi savo prioritetais ir taip atspindi sociologinę ekonominę ir ekologinę Europos miškų įvairovę.

Nacionalinė miškų programa taip pat suteikia orientacinį pagrindą su miškais susijusių Bendrijos priemonių ir iniciatyvų įgyvendinimui stebėti ir konkrečių Bendrijos veiksmų šioje srityje pridėtinei vertei nustatyti ir įvertinti.

Šalys savo nacionalinėse miškų programose pabrėžia poreikį gerinti sektorių bendradarbiavimą. Vis dar reikalingos pastangos siekiant užtikrinti, kad nacionalinės miškų programos būtų visapusiškai įtrauktos į nacionalines tvaraus vystymosi strategijas, ir, kad jos padėtų spręsti visus susijusius klausimus bei susilauktų dalyvaujančių subjektų paramos.

4.2.2. *Bendrijos veiksmai remiant tvarų miškų valdymą*

Bendrija, remdama tvarų miškų valdymą, vykdo veiksmus keliose svarbiose srityse: kaimo plėtros, miškų apsaugos ir stebėsenos, biologinės įvairovės, klimato kaitos, miško produktų, miškų sertifikavimo sistemos, mokslinių tyrimų, informacijos apie miškų ūkį ir ryšių, miškų reprodukcinės medžiagos ir augalų sveikatos.

Kaimo plėtros politika yra pagrindinis ES miškininkystės strategijos įgyvendinimo Bendrijos lygmeniu instrumentas. Bendrijos finansinė parama miškininkystės priemonėms kaimo plėtros kontekste 2000–2006 m. siekia 4,8 milijardus eurų (beveik 10 % kaimo plėtros biudžeto). ES kaimo plėtros politika pagrįsta integruotu teritorijos metodu, kur pripažįstamas sektorių ir horizontalių politikų tarpusavio ryšys, atsižvelgiama į išskirtines regionines ir vietos charakteristikas bei prioritetus, taip pat skiriamas išskirtinis dėmesys aktyviam vietos bendruomenių įsitraukimui ir dalyvavimui.

Komisijos pasiūlymas sustiprinti ES kaimo plėtros politiką 2007–2013 m.¹⁰ suteikia pagrindą visapusiškesnei miškų ūkio integracijai į kaimo plėtrą. Vienas būdas tai pasiekti būtų nuoseklumo tarp kaimo plėtros ir nacionalinių miškų programų gerinimas, apsikeitimas informacija apie miškų ūkio priemonių panaudojimą ir geriausios praktikos mainai, miškų ūkio priemonių gerinimas ir stebėseną, atsižvelgiant į platesnius kaimo plėtros politikos tikslus.

Bendrijai pradėjus remti priešgaisrinės miškų apsaugos¹¹ ir apsaugos nuo atmosferos taršos priemones¹², buvo gauta nemažai informacijos ir atlikta nemažai darbų. Šie veiksmai skatina ES šalių bendradarbiavimą minėtose srityse. Tačiau atmosferos tarša ir miškų gaisrai vis dar kelia daugiausia rūpesčių. Komisija neseniai subūrė ekspertų grupę, kuri tirs miškų gaisrų prevenciją Bendrijos lygmeniu ir pateiks rekomendacijas dėl tolesnių veiksmų. Be to, 2003 m. priimtas Reglamentas dėl miškų ir aplinkos sąveikos monitoringo Bendrijoje (Forest Focus)¹³ suteikia ES galimybę sukurti išsamią ir integruotą miškų monitoringo sistemą su naujais parametrais dirvožemiui, biologinei įvairovei ir klimato kaitai. Palaipsniui tokia sistema galėtų imtis spręsti socialinius–ekonominius miškų ir miškų ūkio aspektus ir padėti geriau integruoti nacionalines miškų duomenų bazines į visos ES monitoringo ir atskaitomybės sistemą. Šiuo atžvelgiu reikėtų atsižvelgti į Ministrų konferencijos dėl miškų apsaugos Europoje kontekste sukurtus tvaraus miškų valdymo kriterijus ir rodiklius.

Svarbus ES pasiekimas biologinės įvairovės išsaugojimo srityje yra Natura 2000 tinklo įdiegimas. Daug valstybių narių pritaikė savo miškų valdymo gaires sutelkdamos išskirtinį

¹⁰ KOM(2004) 490 galutinis.

¹¹ Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2158/92.

¹² Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3528/86.

¹³ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2152/2003.

dėmesį į biologinės įvairovės išsaugojimą ir skatindamos aplinkosaugos paslaugų teikimą pasinaudojant miškų valdymu. Ekologine prasme pavyzdinis Nature 2000 programos miškų išsaugojimo tinklas ir tuo pat metu vykdomas biologinės įvairovės skatinimas komerciniuose miškų medynuose atrodo efektyviai padeda siekti biologinės įvairovės išsaugojimo tikslų. Tačiau išlieka poreikis pažymėti, išanalizuoti ir stebėti miškų biologinę įvairovę saugomose teritorijose ir už jų ribų.

Nors miškų sektoriaus vaidmuo mažinant klimato pokyčius patvirtintas Kioto protokolo taisyklėmis, kurios buvo suderintos priėmus strategiją, anglies dvideginio sekvestracijai skirtos priemonės, įskaitant apželdinimą mišku ir miškų atkūrimą, buvo įgyvendinamos lėčiau, nei tikėtasi. Jei laikomasi ES direktyvų dėl atsinaujinančių energijos šaltinių ir, jei į medieną žiūrima kaip į aplinkai naudingą medžiagą, ji gali būti svarbi biomasės energijos tiekėja ir atsvara iškastinio kuro teršalams. ES dar nesugebama visapusiškai pasinaudoti biomasės potencialu energijos tikslais; reikėtų užtikrinti, kad vystant tokį potencialą būtų išvengta nereikalingų rinkos iškraipymų. Ateityje mediena taip pat gali tapti svarbiu anglies šaltiniu.

Taip pat vis didėja poreikis įvertinti klimato kaitos įtaką miškų ekologinėms sistemoms ir sukurti prie tokių pokyčių padedančias prisitaikyti priemones. Ateityje reikės atsižvelgti ne tik į klimato kaitos poveikį švelninančias priemones (šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimą), bet taip pat į padedančias prisitaikyti priemones (į miškų prisitaikymą prie klimato kaitos).

1999 m. priimto Komunikato dėl ES miškais pagrįstų ir su jais susijusių pramonės šakų konkurencingumo kontekste buvo atlikti įvairūs veiksmai siekiant didesnio medienos naudojimo ir su miškais susijusių ir jais pagrįstų pramonės šakų konkurencingumo. Komisija neseniai užbaigė šio komunikato įvertinimą. Vienas iš siektinų rezultatų – galimybė Europos vartotojui gauti daugiau informacijos apie medienos iš tvariai valdomų miškų privalumus, kai ji naudojama kaip atsinaujinantys ir aplinkai nekenksmingi ištekliai, ir, antra, kad atsirastų siekis sukurti ir padaryti veiksminga tokią aplinką, kurioje miškais pagrįstos pramonės šakos galėtų gerinti savo konkurencingumą ir skatinti medienos naudojimą.

Licencijų sistema yra viena iš priemonių skatinanti tvarų miškų valdymą ir leidžianti vartotojams būti pozityviai diskriminuojančiais medienos iš tvariai valdomų miškų atžvilgiu. Iki šiol licencijų sistema daugiausiai naudojama kaip privataus sektoriaus, rinka pagrįsta priemonė, kuri susilaukia nedaug valstybinių institucijų reglamentavimo.

Siekiant paremti ir labiau pagerinti tvarų miškų valdymą bei padidinti miškų sektoriaus konkurencingumą, buvo atlikta daug mokslinių tyrimų pagal Bendrijos mokslinių tyrimų struktūrines programas ir COST¹⁴. Miškų sektorius turėtų aktyviai prisidėti prie Lisabonos tikslų įgyvendinimo. Tam reikia strateginio viso sektoriaus apmąstymo, paremto plačia ir ilgalaikė vizija, apibrėžiančia miškininkystės mokslinių tyrimų taikymo sritį ir prioritetus.

Pasinaudodama bandomojo projekto rezultatais, Komisija 2004 m. pradėjo parengiamuosius veiksmus internetu pagrįstai informacijos apie miškus ir ryšių platformai sukurti. Vykdam šiuos veiksmus, reikia iširti konkrečius vartotojų reikalavimus ir įvertinti su veikiančiais nacionaliniais duomenų šaltiniais susijusius apribojimus.

Augalų sveikata ir miškų reprodukcinės medžiagos kokybė yra gyvybiškai svarbūs ES miškų produkciniam pajėgumui. Pastaraisiais metais buvo priimti teisės aktai, kurie užtikrins labiau

---

¹⁴ COST (Europos bendradarbiavimas mokslinių ir techninių tyrimų srityse).

suderintą įvairių pagrindinių ES teisės aktų dėl miško reprodukcinės medžiagos prekybos įgyvendinimą.

Ne vien tik gyvi augalai, bet ir iš trečiųjų šalių į Bendriją importuota mediena sukuria žalingu kenkėjų ir ligų atsiradimo riziką. Siekiant atsižvelgti į tokias rizikas, 2004 m. galiojantis *acquis* buvo papildytas naujomis griežtesnėmis nuostatomis.

4.3. Koordinavimas, ryšiai ir bendradarbiavimas

Strategijos įgyvendinimo metu valstybių narių koordinavimas ir konsultacijos su suinteresuotais subjektais vykdomi per veikiančias administracines struktūras, ypač per valdymo ir konsultacinius komitetus, kurie pataria Komisijai, teikia nuomones ir skatina apsiikeitimą informacija.

Miškų nuolatinis komitetas atlieka savo valdymo funkciją konkrečių reglamentų dėl miškų apsaugos ir stebėjimo atvejais. Miškų nuolatinis komitetas taip pat vaidina svarbų vaidmenį *ad hoc* konsultaciniame forume su miškais susijusiais klausimais. Miškininkystės ir kamštienos patariamoji grupė ir Su miškais ir mišku pagrįstomis pramonės šakomis susijusios Bendrijos politikos patariamoji grupė padeda reguliariai apsiikeisti informacija, bendradarbiauti su subjektais turinčiais ryšių su miškų sektoriumi ir koordinuoti jų veiklą.

Svarbus žingsnis žengtas 2001 m. pabaigoje, kai Komisija, siekdama sustiprinti už konkrečias Bendrijos politikas atsakingų įvairių tarnybų koordinavimą su mišku susijusiais klausimais, įkūrė Tarpžinybinę grupę miškų ūkio klausimais.

Tarptautiniu mastu, prieš tarptautinius su miškais susijusius susitikimus, valstybės narės ir Komisija koordinuoja savo pozicijas Tarybos miškų darbo grupėje. Darbo grupė taip pat dalyvauja su miškais susijusioje Bendrijos politikoje ir teisės aktų leidimo iniciatyvose pasauliniu mastu, taip pat FLEGT iniciatyvoje.

Nepaisant šios veiklos, valstybės narės ir susiję subjektai nuolat reikalauja peržiūrėti pagrindinę koordinavimo, ryšių ir bendradarbiavimo struktūrą, atsižvelgiant į naujai atsirandančias užduotis ir besikeičiantį politinį kontekstą.

5. KELIAS PIRMYN – ES TVARAUS MIŠKŲ VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

Apskritai vis dar galioja 1988 m. ES miškininkystės strategijoje nustatyti pagrindiniai principai ir elementai. Tvarus miškų valdymas ir daugiafunkcinis miškų vaidmuo išlieka visaapimančiais bendraisiais principais; nacionalinės miškų programos suteikia tinkamą struktūrą tų principų įgyvendinimui; ir plačiai pripažįstama, kad auga poreikis atsižvelgti į globalinius ir sektorių klausimus miškų politikoje.

Įgyvendinimo laikotarpiu įgyta patirtis rodo, kad miškai ir miškininkystė gali prisidėti prie Lisabonos tvaraus ekonominio augimo ir konkurencingumo tikslų bei prie Geteburgo tikslų dėl gamtos išteklių bazės kiekybės ir kokybės išsaugojimo. Tačiau siekiant ateityje išlaikyti ir padidinti šį įnašą, strategija ir jos įgyvendinimo procesas turi būti patalpinti į naujai besiformuojantį politinį kontekstą.

Pirma, net jei pastaraisiais metais įgyvendintos įvairios priemonės pagerino tvarų miškų valdymą, miškų valdymo konkurencingumui ir ekonominiam gyvybiškumui ES, kurie yra pagrįsti tuo pačiu metu įvairių tikslų – ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos – siekiančiu metodu, atviros ir pasaulinės rinkos kontekste iškyla vis naujų tikslų. Dauguma miškų savininkų turi mažai galimybių masto ekonomijai įgyvendinti. Miškų savininkai teikia

visuomenei įvairias prekes ir paslaugas, nors daugiausia pajamų jie gauna iš parduodamos medienos. Augantis visuomenės susidomėjimas miškų valdymu dėl jų aplinkosauginės ir socialinės naudos dažnai reikalauja pakeisti valdymo praktiką, o tai gali sumažinti miškininkystės ekonominį gyvybingumą. Jei ES ir toliau sieks išlaikyti daugiatakslės miškininkystės tradiciją, tuos klausimus reikės spręsti ateityje.

Antra, nors ES miškininkystės strategija yra pagrįsta subsidiarumu ir bendra atsakomybe, miškai ir miškininkystė yra veikiami daugelio įvairių ES politikų ir iniciatyvų. Siekiant bendrai atsižvelgti į įvairias miškų funkcijas ir į jų ryšį su kitomis politikomis politikos formavimo procese, reikia stiprinti ryšį tarp ES politikų ir koordinavimą tarp Komisijos ir valstybių narių bei sukurti adekvačius stebėsenos mechanizmus strategijos įgyvendinimui.

Trečia, visi su miškais ir miškininkyste susiję subjektai pabrėžia gero administravimo svarbą miškų apsaugai ir tvariam miškų valdymui. Geras administravimas įmanomas tik dalyvaujant ir bendradarbiaujant politikos formavime ir įgyvendinime. Siekiant geriau parodyti sprendimo priėmimo procedūros skaidrumą ir struktūrizuotą dialogą su visais susijusiais subjektais, reikia peržiūrėti ir sustiprinti miškininkystės konsultacines struktūras Bendrijos ir nacionaliniu lygmeniu.

Ir galiausiai, vis labiau pripažįstama pasaulinė miškų, taip pat klimato kaitos ir biologinės įvairovės svarba tvariai plėtrai. ES turėtų toliau tvirtai remti tvaraus miškų valdymo tarptautinius išpareigojimus pasauliniu lygmeniu. Šiuo atžvilgiu bus svarbus 2005 m. gegužę JT Miškų forumo 5-ojoje sesijoje priimamas sprendimas dėl būsimų su miškais susijusių tarptautinių susitarimų.

Suteikdama pavyzdinę struktūrą su miškais susijusioms politikoms, iniciatyvoms ir veiksams, ES miškininkystės strategija pakeitė dabartinę su miškais susijusių klausimų aptarimo būdą. Tačiau pokyčiai politikos kontekste rodo, kad ateityje ES miškų išteklių valdymui reikės darnesnio ir aktyvesnio metodo.

Toks metodas turėtų būti pagrįstas bendra ES miškų sektoriaus vizija ir jam iškylančiomis užduotimis pasaulio, Bendrijos ir nacionaliniu lygmeniu, bei bendru supratimu to, kaip miškai ir miškininkystė gali prisidėti prie šiuolaikinės visuomenės. Į jį turėtų būti įtraukti aiškūs, reguliariai stebėsenai ir reguliariam patikrinimui pagrindą suteikiantys tikslai; jis turėtų struktūrizuotoje sistemoje apjungti temines, horizontalias ir bendras įvairiems sektoriams politines iniciatyvas Bendrijos ir nacionaliniu lygmeniu ir taip skatinti geresnę ir efektyvesnę koordinavimą ir konsultavimą, ir remti įvairių susijusių veikėjų apsikeitimą informacija.

Komisija tiki, kad ES veiksmų planas tvariam miškų valdymui galėtų suteikti tokią sistemą. Veiksmų planas galėtų suteikti būtina impulsą ES miškininkystės strategijai transformuoti į dinamišką procesą, sugebantį reaguoti į naujai besiformuojantį politikos kontekstą ir pateikiantį Lisabonos ir Geteburgo strategijomis siekiamus rezultatus.

Todėl Komisija, peržiūrėjusi ES miškininkystės strategijos įgyvendinimą, siūlo Europos Vadovų Tarybai:

1. Sukurti ES veiksmų planą tvariam miškų valdymui, kuris suteiks nuoseklią su miškais susijusių veiksmų įgyvendinimo sistemą ir taps Bendrijos veiksmų ir valstybių narių miškų politikų koordinacine priemone. Į Bendrijos ir nacionaliniu lygmeniu atliekamų veiksmų sąrašą turėtų būti įtraukti šie elementai ir sritys: socialiniai ekonominiai klausimai (miškininkystės konkurencingumas, socialinių ir aplinkosaugos prekių ir paslaugų įvertinimas), ir t. t.; aplinkos klausimai (klimato kaita, miškų gaisrai, biomasės energijos panaudojimas, biologinės įvairovės išsaugojimas); medienos, kaip energijos šaltinio, naudojimas; informacija apie

medieną kaip atsinaujinantį ir aplinkai nekenkiantį išteklių; valdymo klausimai; horizontali veikla (moksliniai tyrimai, mokymas, miškų statistika, stebėsena); koordinavimas, ryšiai ir bendradarbiavimas. Taip pat reikėtų atsižvelgti į šiuos klausimus tarptautiniu mastu.

2. Atsižvelgiant į augantį miškų politikos ir sprendimų priėmimo sudėtingumą, peržiūrėti galiojančias Bendrijos priemones ir praktiką ir taip palengvinti skirtingų politikos sektorių, darančių įtaką miškininkystei, ryšius, bendradarbiavimą ir koordinavimą. Į peržiūrą taip pat bus įtraukti 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 89/367/EEB, įkuriantis Miškų nuolatinį komitetą¹⁵ ir informacija apie tai, kokį vaidmenį ši institucija turėtų vaidinti įgyvendinant Veiksmų planą.

Komisija siūlo pateikti Veiksmų planą 2006 m.

---

¹⁵ OL L 165, 1989 6 15, p. 14.